

Öğretimde Yaklaşımlar ve Eğitime Yansımaları

Editörler:

Prof. Dr. A. Seda SARACALOĞLU

Prof. Dr. Buket AKKOYUNLU

Doç. Dr. İbrahim GÖKDAŞ

Editörler:

Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU

Prof. Dr. Buket AKKOYUNLU

Doç. Dr. İbrahim GÖKDAŞ

ÖĞRETİMDE YAKLAŞIMLAR VE EĞİTİME YANSIMALARI

ISBN 978-625-7228-34-3

DOI 10.14527/9786257228343

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2020, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. A.Ş.'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayınevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayınev**dir. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

I. Baskı: Aralık 2020, Ankara

Yayın-Proje: Özge Yüksek

Dizgi-Grafik Tasarım: Müge Çetin

Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Vadi Grafik Tasarım ve Reklamcılık Ltd. Şti.

İvedik Org. San. 1420. Cad. No: 58/1

Yenimahalle/ANKARA

Tel: 0 312 395 85 71

Yayıncı Sertifika No: 36306

Matbaa Sertifika No: 47479

İletişim

Karanfil 2 Sokak No: 45 Kızılay/ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50 - 430 67 51

Dağıtım: 0312 434 54 24 - 434 54 08

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

ÖN SÖZ

Günümüzde hızla gelişen bilim ve teknoloji, eğitimin her alanını etkilemekte ve özellikle eğitim yaklaşımlarında köklü değişimleri zorunlu kılmaktadır. Bilgi toplumu, teknoloji çağı hatta biyoteknoloji çağı olarak da nitelendirilen içinde yaşadığımız çağda eğitim-öğretim sürecinin merkezine birey yerleştirilerek, eğitim kurumlarında yapılan öğretimin daha etkili ve verimli hale getirilmesinin yolları aranmaktadır. Sürekli öğrenen, öğrendiklerini kullanabilen, problem çözme becerisi gelişmiş, eleştirel düşünebilen, yaratıcı bireyler yetiştirilebilmesi için eğitim ve öğretimin çok iyi yapılandırılması gerekir. Bu nedenle bireylerin yetiştirilmesinde, öğretmenlere ve öğretmen yetiştiren kurumlara büyük sorumluluklar düşmektedir.

Öğretmenlerin temel görevlerinden belki de en önemlisi, çeşitli öğretim yaklaşım, yöntem ve tekniklerinden yararlanıp, öğrencilerine en etkili öğrenme-öğretme süreçlerini düzenleyerek öğrenmeyi içselleştirmelerini sağlamaktır. Bu nedenle alanındaki yaklaşım, yöntem ve teknikleri kullanacak olan öğretmenlerin, bu konuda yeterli birikime ve deneyime sahip olmaları kritik bir öneme sahiptir.

Yapılan araştırmalar öğretmenlerin çoğunlukla derslerinde anlatım yöntemini kullandıklarını, tartışma, problem çözme, örnek olay, gezi-gözlem yöntemleri ile drama, beyin fırtınası vb. teknikleri daha az kullandıklarını ortaya koymaktadır. Öğretmenlerin bu yaklaşım, yöntem ve teknikleri kullanmama nedenleri arasında, söz konusu yöntem ve teknikleri yeterince bilmemeleri, uygulama konusunda kendilerini yetersiz hissetmeleri ya da öğretim programını yetiştirememe gibi gerekçeler ileri sürülmektedir. Yine yapılan araştırmalar öğrenci merkezli öğretim yöntem ve tekniklerinin, öğretmen merkezli öğretim yöntem ve tekniklerine göre daha etkili olduğu, özellikle öğretmen-öğrenci interaktif yönteminin en etkili öğrenme-öğretme yöntemi olduğu, bunu öğrenci merkezli yöntemin izlediği, öğretmen merkezli yaklaşımın ise en az etkili yöntemi olduğu ortaya konulmuştur.

Oysa 21. Yüzyıl becerileri dikkate alındığında; analitik düşünme, innovasyon, etkin öğrenme, öğrenme stratejileri, yaratıcılık, orijinallik ve girişimcilik, teknoloji tasarımı ve programlama, eleştirel düşünme ve analiz, karmaşık problem çözme, liderlik ve sosyal etki, duygusal zekâ, akıl yürütme, sistem analizi ve değerlendirme, insan kaynakları yönetimi, işbirliği, duygusal zeka, karar verme, oryantasyon, uzlaşma, bilişsel esneklik, iletişim ve kültürlerarası yetkinlik gibi beceri ve yetkinliklerin çocuk ve gençlere kazandırılması kritik bir önem taşımaktadır. Bu bağlamda; söz konusu beceri ve yetkinliklerin kazandırılabilmesi, eğitim programlarının z ve alfa kuşağının ihtiyaçlarına yönelik hazırlanması ve öğrenme-öğretme süreçlerinde etkili yaklaşımların uygulanması ile mümkündür. Ve kuşkusuz bu yeterlik ve becerilerin öğretmen rehberliğinde kazandırılması söz konusudur. Bu nedenle, özellikle öğrencinin etkin olarak sürece katıldığı, kendi öğrenmelerinden sorumlu olduğu, yapılandırıcılık (7E), proje tabanlı öğrenme, senaryo tabanlı öğrenme, probleme dayalı öğrenme, sorgulamaya dayalı öğrenme, kuantum öğrenme, dönüştürülmüş öğrenme

(ters-yüz öğrenme), öykü tabanlı öğrenme vb. yaklaşımların kullanılmasını gerekli kılmaktadır.

Bu kitabın diğer kitaplardan farklı bazı özellikleri bulunmaktadır. Şöyle ki, öğrenme öğretme süreçlerinde kullandığımız çeşitli yaklaşımların kurucuları ile ilgili kısa bilgiler verilmiştir. Belki de en önemli katkılardan bir diğeri de öğretmenler, öğretmen adayları, Öğretim İlke ve Yöntemleri ile alan öğretimi derslerini vermekte olan öğretim elemanlarının söz konusu öğrenme yaklaşımlarını sınıflarında rahatlıkla uygulayabilmeleri açısından da her bir yaklaşımın uygulama örneklerinin verilmiş olmasıdır. Bunun yanı sıra bu kitabın hedef kitlelerinden bir diğeri de lisansüstü öğrencilerdir. Bir başka farklı yanı, e-kitap olarak yayınlanmasıdır. Böylece çok geniş bir alana hitap edebilecektir.

Eldeki kitapta yapılandırmacı öğrenme yaklaşımının merkezde olduğu ve öğrencinin etkin olarak öğrenme-öğretme sürecine katıldığı çeşitli yaklaşımlar yer almaktadır. Bu bağlamda kitabın birinci bölümünde Yapılandırmacılık verilmiş, diğer bölümler ise alfabetik sıraya göre düzenlenmiştir. Kitabın genelinde olabildiğince kavram birliği sağlanmaya çalışılmış ancak yazarların çalışmalarında kullandıkları kavramlarda yazarların tercihlerine öncelik verilmiştir.

Kitapta bölüm yazarı olarak katkıda bulunan tüm yazarlarımıza ve kitabın yayınlanmasında emeği geçen başta Servet SARIKAYA ve Sunay KARADAĞ ile tüm Pegem Akademi ekibine teşekkür ediyoruz.

Tabii ki en çok teşekkür ailelerimize. Onların sabrı ve hoşgörüsü ile bu kitap tamamlandı. İyi ki varsınız. İyi ki hayatımızdasınız. Sonsuz sevgi ve saygılarımızla...

Kitabın geliştirilebilmesi için sizlerin eleştiri ve katkıları büyük önem taşımaktadır.

Editörler

Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU

Prof. Dr. Buket AKKOYUNLU

Doç. Dr. İbrahim GÖKDAŞ

Bölümler ve Yazarları

Editörler:

Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU

Prof. Dr. Buket AKKOYUNLU

Doç. Dr. İbrahim GÖKDAŞ

1. Bölüm: Yapılandırmacılık

Dr. Ali YAKAR

ORCID No: 0000-0002-4359-0552

Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU

ORCID No: 0000-0001-7980-0892

2. Bölüm: Bağlaşık Öğrenme

Doç. Dr. Aynur KOLBURAN GEÇER

ORCID No: 0000-0002-6121-0664

3. Bölüm: Bulmaca Temelli Öğrenme

Dr. Fulya TORUN

ORCID No: 0000-0001-6942-888X

Prof. Dr. Arif ALTUN

ORCID No: 0000-0003-4060-6157

Dr. Can KÜLTÜR

ORCID No: 0000-0002-6427-4161

4. Bölüm: Dijital Öyküleme

Prof. Dr. Bilal DUMAN

ORCID No: 0000-0002-1282-8425

Bilim Uzmanı Dinçer KAYALI

ORCID No: 0000-0002-3892-7325

5. Bölüm: Durumlu Öğrenme

Doç. Dr. İbrahim GÖKDAŞ

ORCID No: 0000-0001-7019-8735

6. Bölüm: Harmanlanmış Öğrenme

Dr. Veysel Karani CEYLAN

ORCID No: 0000-0002-8899-960X

7. Bölüm: İşbirliğine Dayalı Öğrenme

Dr. Öğr. Üyesi Serap YILMAZ ÖZELÇİ

ORCID No: 0000-0003-0518-581X

8. Bölüm: Kuantum Öğrenme

Dr. Mehmet ALTIN

ORCID No: 0000-0002-3825-6728

Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU

ORCID No: 0000-0001-7980-0892

9. Bölüm: Otantik Öğrenme

Dr. Zeynep AYDIN

ORCID No: 0000-0002-2005-5290

Dr. Öğr. Üyesi Berna KARAKOÇ

ORCID No: 0000-0001-7720-0789

Prof. Dr. Erdal BAY

ORCID No: 0000-0001-8273-1031

10. Bölüm: Oyunlaştırma

Dr. Öğr. Üyesi Taner ARABACIOĞLU

ORCID No: 0000-0003-1116-1777

Doç. Dr. Ersen YAZICI

ORCID No: 0000-0002-1310-2247

11. Bölüm: Öykü Temelli Öğrenme

Dr. Öğr. Üyesi Nurhak Cem DEDEBALI

ORCID No: 0000-0002-6627-1132

12. Bölüm: Probleme Dayalı Öğrenme

Dr. Öğr. Üyesi Sanem TABAK

ORCID No: 0000-0002-8905-4042

13. Bölüm: Proje Tabanlı Öğrenme

Doç. Dr. Orhan KUMRAL

ORCID No: 0000-0002-1910-7524

14. Bölüm: Senaryo Tabanlı Öğrenme

Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU

ORCID No: 0000-0001-7980-0892

Bilim Uzmanı Yavuz ÇETİN

ORCID No: 0000-0001-7257-1011

15. Bölüm: Sorgulamaya Dayalı Öğrenme

Dr. Murat ÇIRAKOĞLU

ORCID No: 0000-0003-1079-7079

Doç. Dr. Fevzi DURSUN

ORCID No: 0000-0003-2103-8940

16. Bölüm: Ters Yüz Öğrenme Yaklaşımı

Dr. Orhan YİĞİTOĞLU

ORCID No: 0000-0003-0637-4874

Prof. Dr. Yavuz ERİŞEN

ORCID No: 0000-0002-3339-5155

17. Bölüm: Üç Boyutlu Sanal Ortamlarda Probleme Dayalı Öğrenme

Dr. Öğr. Üyesi Şirin KÜÇÜK AVCI

ORCID No: 0000-0002-5518-0542

Doç. Dr. Özcan Erkan AKGÜN

ORCID No: 0000-0002-6486-0486

Prof. Dr. Fatime BALKAN KIYICI

ORCID No: 0000-0002-4407-8307

İÇİNDEKİLER

Ön Söz	iii
Bölümler ve Yazarları	v

1. BÖLÜM YAPILANDIRMACILIK

Giriş.....	3
Yapılandırmacı Öğrenme.....	4
Yapılandırmacı Öğrenmenin Türleri.....	7
Program Geliştirme Süreci ve Yapılandırmacılık.....	10
Yapılandırmacı Öğrenme Süreçleri ve Ortamları	12
Yapılandırmacı Öğrenmede Öğrenen Rolü.....	13
Yapılandırmacı Öğrenmede Öğretmen Rolü.....	14
5-E ve 7-E Öğrenme Yaklaşımları.....	15
Bilgi Haritası.....	24
Yansıma Soruları	25
Mesleki Uygulama.....	26
Ders İçi Uygulama	29
Kaynakça.....	31

2. BÖLÜM BAĞLAŞIK ÖĞRENME

Giriş.....	33
Bağlaşık Öğrenme Yaklaşımının Temel Dayanakları ve Özellikleri	34
Bağlaşık Öğrenme Yaklaşımının İlkeleri.....	36
Bağlaşık Öğrenmenin Eğitsel Çıktıları ve Katkısı	37
Bağlaşık Öğrenme Yaklaşımının Katkıları.....	38
Öğrenme Ortamının Özellikleri ve Öğrenme Ortamı Tasarımında Dikkat Edilmesi Gereken Noktalar	39
Bağlaşık Öğrenmenin Uygulama Aşamasında Kullanılan Teknikler.....	39
Bağlaşık Öğrenme Yaklaşımının Uygulama Adımları.....	41
Bağlaşık Öğrenme Yaklaşımı Kapsamında Geliştirilen Hikâyeler.....	43
Bağlaşık Öğrenme Yaklaşımında Değerlendirme	45
Bilgi Haritası.....	48
Yansıma Soruları	49
Mesleki Uygulama 1	50
Kaynakça.....	66

3. BÖLÜM BULMACA TEMELLİ ÖĞRENME

Giriş.....	69
Bulmaca Temelli Öğrenme.....	70
Öğretim Süreci: Temel İlkeler ve Öğretim Stratejileri.....	74
Uygulama Örneği	81
Öneriler	88
Bilgi Haritası.....	90
Yansıma Soruları	91
Mesleki Uygulama.....	92
Kaynakça.....	93

4. BÖLÜM DİJİTAL ÖYKÜLEME

Giriş.....	98
Dijital Öyküleme Türleri.....	99
Dijital Öykülemenin Öğeleri	100
Dijital Öyküleme Süreci	102
Dijital Öyküleme Araçları	103
Dijital Öykünün Sözel Öyküden Farkları.....	104
Eğitimde Dijital Öyküleme	105
Bilgi Haritası.....	108
Yansıma Soruları	109
Mesleki Uygulama	109
Kaynakça.....	124

5. BÖLÜM DURUMLU ÖĞRENME

Giriş.....	128
Durumlu Öğrenmenin Bileşenleri	133
Durumlu Öğrenme Ortamlarının Tasarımı	138
Durumlu Öğrenme Ortamlarında Değerlendirme	143
Bilgi Haritası.....	149
Yansıma Soruları	150
Mesleki Uygulama.....	150
Kaynakça.....	158

6. BÖLÜM HARMANLANMIŞ ÖĞRENME

Giriş.....	162
Öğrenme Ortamının Özellikleri	167
Harmanlanmış Öğrenme Modelleri	171
E-Öğrenme ve Harmanlanmış Öğrenme İlişkisi.....	176
Öğretmen ve Öğrenci Roller.....	178
Harmanlanmış Öğrenmede Tasarım Süreci.....	181
Bilgi Haritası.....	190
Yansıma Soruları	191
Mesleki Uygulama.....	191
Uygulama Süreci.....	193
Kaynakça.....	195

7. BÖLÜM İŞBİRLİĞİNE DAYALI ÖĞRENME

Giriş.....	202
İşbirlikli Öğrenme Ortamının Özellikleri.....	203
İşbirlikli Öğrenme Yaklaşımında Kullanılan Teknikler	205
İşbirlikli Öğrenmede Değerlendirme	210
İşbirlikli Öğrenmede Öğretmen	211
İşbirlikli Öğrenmede Öğrenci	213
Bilgi Haritası.....	214
Yansıma Soruları	215
Mesleki Uygulama.....	215
Kaynaklar.....	218

8. BÖLÜM KUANTUM ÖĞRENME

Giriş.....	221
Kuantum Fizikinin Dayalı Olduğu Temel Yasalar ve Eğitime Yansımaları.....	222
Kuantum Düşünce	224
Kuantum Öğrenme	226
Kuantum Öğrenmenin Dayandığı Temeller	228
Kuantum Öğrenmenin İlkeleri	238
Öğrenme Ortamının Özellikleri	238
Öğrenme Ortamı Tasarımı	241
Kuantum Öğrenmede Kullanılan Beceri ve Teknikler	242

Değerlendirme	245
Öğretmenlerin Rolü	247
Öğrencilerin Rolü.....	249
Bilgi Haritası.....	252
Yansıma Soruları	253
Mesleki Uygulama.....	253
Uygulayıcılara Öneriler	255
Kaynakça.....	257

9. BÖLÜM OTANTİK ÖĞRENME

Giriş.....	259
Otantik Öğrenme Ortamının Özellikleri ve Bileşenleri	265
Otantik Öğrenmede Öğretmen Rollerini	271
Otantik Öğrenmede Öğrenci Rollerini.....	272
Otantik Öğrenmede Otantik Görevler	273
Bilgi Haritası.....	280
Yansıma Soruları	281
Mesleki Uygulama.....	282
Uygulayıcılara Öneriler	284
Kaynakça.....	286

10. BÖLÜM OYUNLAŞTIRMA

Giriş.....	289
Oyunlaştırmada Kullanılan Oyun Öğeleri.....	291
Oyunlaştırma ile Öğrenme Ortamı Tasarımında Genel İlkeler	296
Oyunlaştırmanın Kuramsal Temelleri	298
Uygulamaya Yönelik Öneriler	305
Bilgi Haritası.....	309
Yansıma Soruları	310
Mesleki Uygulama.....	310
Kaynakça.....	315

11. BÖLÜM ÖYKÜ TEMELLİ ÖĞRENME

Giriş.....	319
Öykü Temelli Öğrenme Yaklaşımının İlkeleri.....	323
Öykü Temelli Öğrenme Yaklaşımına Dayalı Öğretimin Tasarlanması.....	327
Öykü Temelli Öğrenme Yaklaşımında Öğretmen ve Değerlendirme Süreci.....	332
Öykü Temelli Öğrenmede Öğrencinin Rolü.....	333
Bilgi Haritası.....	336
Yansıma Soruları.....	337
Mesleki Uygulama.....	337
Kaynaklar.....	344

12. BÖLÜM PROBLEME DAYALI ÖĞRENME

Giriş.....	347
Probleme Dayalı Öğrenme Süreci.....	350
Probleme Dayalı Öğrenmede Problemin Rolü.....	352
Probleme Dayalı Öğrenmede Öğretmenin Rolü.....	353
Probleme Dayalı Öğrenmede Grup Çalışmasının Rolü.....	354
Probleme Dayalı Öğrenmede Yansıma Becerileri.....	354
Probleme Dayalı Öğrenmede Değerlendirme.....	355
Uygulayıcılara Öneriler.....	355
Bilgi Haritası.....	357
Yansıma Soruları.....	358
Mesleki Uygulama.....	358
Kaynaklar.....	361

13. BÖLÜM PROJE TABANLI ÖĞRENME

Giriş.....	363
Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımı.....	365
Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Öğrenme Ortamlarında Uygulanması.....	366
Proje Tabanlı Öğrenmenin Özellikleri ve Bileşenleri.....	369
Proje Tabanlı Öğrenme ve Probleme Dayalı Öğrenme.....	370
Proje Tabanlı Öğrenme Sürecindeki Zorluklar.....	371
Proje Tabanlı Öğrenme Yaklaşımının Felsefi Dayanağı.....	372
Bilgi Haritası.....	375
Yansıma Soruları.....	375
Mesleki Uygulama.....	376
Kaynakça.....	379

14. BÖLÜM SENARYO TABANLI ÖĞRENME

Giriş.....	381
Senaryo Tabanlı Öğrenme	381
Senaryo Tabanlı Öğrenmenin Eğitsel Doğurguları	384
Senaryo Tabanlı Öğrenmenin Özellikleri.....	385
Senaryo Tabanlı Öğrenmenin Avantaj ve Sınırlılıkları	387
Senaryo Türleri.....	391
Senaryo Yazımı ve Öğretim Süreci.....	392
Bilgi Haritası.....	399
Yansıma Soruları	399
Mesleki Uygulama.....	400
Kaynakça.....	403

15. BÖLÜM SORGULAMAYA DAYALI ÖĞRENME

Giriş.....	407
Öğrenme ve Sorgulama	408
Sorgulamaya Dayalı Öğrenme	409
Sorgulamaya Dayalı Öğrenmenin Türleri.....	411
Sorgulamaya Dayalı Öğrenme Süreçleri ve Ortamları	413
Sorgulamaya Dayalı Öğrenmede Öğrenen Rolü.....	415
Sorgulamaya Dayalı Öğrenmede Öğretmen Rolü.....	416
Bilgi Haritası.....	418
Yansıma Soruları	419
Mesleki Uygulama.....	419
Kaynaklar.....	428

16. BÖLÜM TERS YÜZ ÖĞRENME YAKLAŞIMI

Giriş.....	434
Ters Yüz Öğrenme Nedir?.....	438
Ters Yüz Öğrenme Yaklaşımının Tarihsel Gelişimi.....	440
Ters Yüz Öğrenme Yaklaşımının Kuramsal Temelleri	442
Ters Yüz Sınıflarda Öğrenme ve Öğretme Ortamı	447
Ters Yüz Sınıf Yaklaşımı Üzerine Bir Uygulama Örneği	452
Bilgi Haritası.....	454
Yansıma Soruları	455
Mesleki Uygulama.....	455
Kaynakça.....	463

17. BÖLÜM
ÜÇ BOYUTLU SANAL
ORTAMLARDA PROBLEME DAYALI ÖĞRENME

Giriş.....	469
Üç Boyutlu (3B) Sanal Ortamlar	469
3 Boyutlu Sanal Ortamlarda Probleme Dayalı Öğrenme	471
Probleme Dayalı Öğrenme Yöntemine Göre Geliştirilen 3 Boyutlu Sanal Öğrenme Ortamı Örneği: Eser Avı	473
Sonuç ve Öneriler	486
Yansımalar Soruları	487
Kaynaklar.....	488
Editörler Hakkında	493
Yazarlar Hakkında.....	495

Yapılandırmacılık

1

Öğr. Gör. Dr. Ali YAKAR

ORCID No: 0000-0002-4359-0552

Prof. Dr. Asuman Seda SARACALOĞLU

ORCID No: 0000-0001-7980-0892

Giovan Battista. (Giambattista) Vico. (1668-1744) siyaset felsefesi, tarihçisi ve hukuk danışmanı. Özgün bir tarih anlayışı geliştirmiş olan Vico, yaşadığı süre zarfında yeni bir ilke ortaya koymuştur: Verum Factum (gerçek olan yapılandır). Ona göre, ancak yaptığımız ya da yarattığımız şeyleri kesin olarak bilebilmekteyiz. Ayrıca Vico toplumun insanlar tarafından meydana getirildiğini, bu yüzden de ancak insanlar ve onların davranışları açısından anlaşılabileceğini belirtmiştir. Değişmez bir insan doğası fikrini reddetmekle ve toplumdaki değişim ile gelişimi bir bütün olarak görmekle ilgili radikal bir tutum benimsemiştir. Vico toplumları anlamak için dile, mitlere, hukuka ve alışkanlıklara bakmanın önemini de vurgulamıştır (Wikipedia1, Wikipedia2).

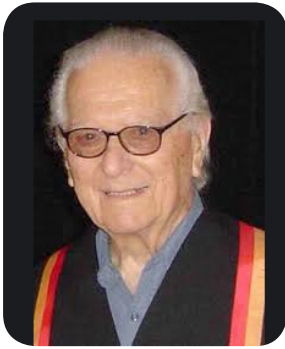
Jean Piaget. (1896-1980) psikolog. 1918 yılında Neuchâtel Üniversitesi'nde Bilim Doktorasını tamamladı. 1921 senesinde çocuk psikolojisi üzerine çalışmaya başladı. Cenevre Üniversitesi'ndeki profesörlük görevine 1929 yılında atandı. 1940'ta Psikoloji Laboratuvarı'nın yöneticisi oldu. Aynı yıl İsviçre Psikoloji Cemiyeti'nin başkanı oldu. Cenevre'deki Uluslararası Epistemoloji Merkezi'ni 1955 yılında kurdu ve yönetti. 1972'de Erasmus Ödülü'nü kazandı. Genetik epistemoloji ve bilişsel gelişim alanında çığır açıcı çalışmalar yapmış olan Piaget, çocukta düşünce ve dil gelişiminin bir süreklilik içinde değil de, evrelerden geçerek oluştuğunu ve birey çevre ilişkilerinde etkin bir şekilde yapılandığını ortaya koymuştur (Wikipedia3).

John Dewey. (1859-1952) filozof ve eğitim kuramcısı. Charles Sanders Peirce ve William James'in görüşlerinin bir sentezini yapmış olan Dewey, pragmatizmi, mantıksal ve ahlaki bir analiz kuramı olarak geliştirmiştir. Hayatı boyunca felsefe üzerine çalışmış olsa da yazdıkları psikolojide, pedagojide ve sosyolojide önemli yer tutmaktadır. Türk eğitim sistemi hakkında rapor yazmıştır, rapor 1941 yılında yayınlanmıştır. Türk eğitim sistemi üzerinde önemli etkileri olmuştur (Wikipedia 4, Wikipedia5).

Lev Semyonovich Vygotsky. (1896-1934) psikolog. Çocukun gelişimine sosyo kültürel bir bakış açısı içinde yaklaşan Lev Semyonovich Vygotsky bir Rus psikoloğudur. Vygotsky, Moskova Üniversitesi Tıp Fakültesi'nde okumaya başlamış, ardından Hukuk Fakültesi'ne geçmiştir. Çeşitli üniversitelerde felsefe ve tarih alanlarında bilgiler edinmiş, ayrıca sosyoloji, psikoloji, linguistik, sanat ve edebiyat araştırmalarına başlayan Vygotsky'nin eserleri 1930-1950 yılları arasında Sovyetler Birliği'nde yasaklanmış olup, ancak ölümünden uzun yıllar sonra yayınlanmıştır. Vygotsky'nin kuramsal fikirleri, yirminci yüzyılın bitimine doğru giderek artan bir ilgi toplarken, geniş bir izleyici kitlesini çekmiş ve günümüzdeki pek çok gelişim psikolojisi araştırması, Vygotsky'nin fikirlerinden etkilenerek sosyo kültürel bir bakış açısı kazanmıştır (Öncü, 1999).

Ernst von Glasersfeld. (1917-2010) felsefeci, psikolog. Massachusetts Amherst Üniversitesi'nde psikoloji alanında misafir profesör olarak çalışmış; kendisine Georgia Üniversitesi'nde fahri psikoloji profesörü unvanı verilmiştir. von Glasersfeld Viyana Üniversitesi'nde matematik eğitimi almıştır. Amerikan Sibernetik Topluluğu üyeliği yapmıştır. Lizbon'daki Piaget Enstitüsü'nün bilim kurulunda yer almıştır. Yapılandırmacılık kuramı ile ilgili çalışmaları olan birçok bilim insanının fikirlerinden etkilenmiştir ve radikal yapılandırmacılık modelini geliştirmiştir. Innsbruck Üniversitesi'nde kendi adına oluşturulmuş bir arşivi mevcuttur (Wikipedia6).

Giriş

Alan yazında yapısalcılık, yapılandırıcılık, oluşturmıcılık gibi kavramlarla anılan, bazılarınca bir felsefe olarak, bazılarınca bir öğretim yaklaşımı olarak ve bazılarınca da bir öğretim-öğrenme kuramı olarak kabul edilen “yapılandırıcılık kuramının” temsilcileri olarak birçok kaynakta G. Vico, J. Piaget, J. Dewey, L. S. Vygotsky, E. von Glasersfeld gibi bilim insanlarından ve bu bilim insanlarının düşüncelerinden söz edilmektedir. Yapılandırıcılık kuramı, bu bilim insanlarının ortaya koyduğu eserler, düşünceler, bakış açıları ve kuramlardan yola çıkılarak bu bölümde açıklanmaktadır.

Bazı araştırmacılara göre ilk yapılandırıcılık Socrates olarak kabul edilebilir. Socrates’e göre öğretici ve öğrenenler karşılıklı konuşup sorular sorarak bilgiyi yorumlar ve oluşturur. Farklı bir bakış açısıyla da yapılandırıcılığın kökenleri Kant’a kadar uzanmaktadır. Ernst von Glasersfeld’e (1995) göre ilk yapılandırıcılardan birisi Giambattista Vico’dur. Vico bilmeyi “öğrenenin nasıl bildiğini açıklayabilmesi” olarak betimler. Yapılandırıcılık anlayışta özne bireyin kendisidir ve özne olarak birey bilinenlerle bilineceklerin bağlantısını kurmalıdır. Brooks ve Brooks’a (1993) göre, ilerlemecilik eğitim felsefesine ait “eğitimin yaşama hazırlık olmayıp, yaşamın kendisi olduğu” görüşü ile John Dewey’in bilginin pasif bir şekilde alınamayacağını, bireylerin deneyimleme sürecinde etkin olması gerektiğini savunmaktadır. Yapılandırıcılıkta öğrenenlerin bilgiyi öznel yaşantıları ile yapılandırması, oluşturması, yorumlaması ve geliştirmesi Dewey ile birlikte diğer yapılandırıcılardan ortak görüşü olmuştur.

Piaget’e (1970) göre yapısalcılık bir yöntemdir; bir öğreti değildir, ancak öğretisel sonuçları çok olmuştur. Bir yöntem olduğundan uygulanabilirliği kısıtlıdır ve verimliliğinden dolayı başka yöntemlerle birleştirilmiştir. Yapısalcılık, felsefi bir disiplin olarak bilinir. Kültürel ve toplumsal olguları, basitçe içerdiği öğelerle değil de; öğeler arasındaki özgül ve indirgenemez ilişkilerin oluşturduğu ve bu öğeleri de belirleyen yapılar aracılığıyla açıklayan yapısalcılık, anlam arayışını da Batı tarihine egemen olan insan merkezci anlayıştan kurtararak niyetlerden ve öznenin bağımsız olarak yapı kavramına dayandırır. Yapısalcılığa göre, dünya ancak şeylerin, olguların, anlatıların bilinçli ya da bilinçdışı yapısal örüntüleri aracılığıyla açıklanabilir. Piaget (1970) yapısalcılığı ele alırken matematiksel ve mantıksal yapılardan, fiziksel ve biyolojik yapılardan, psikolojik yapılardan, dilbilimsel yapılardan, yapısal analizlerden ve felsefenin dinamiklerinden faydalanılması gerektiğinden bahsetmektedir. Tüm bunlarla birlikte Piaget öğrenmeyi bilişsel gelişim dönemleri, çelişki, özümseme, uyum, denge ve zihindeki şemalarla ilişkilendirmektedir.